

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 10 grudnia 2018r. znak i nr sprawy (...) i z dnia 8 lutego 2019r. znak (...) – 2019 – (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił W. R. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okresy: 1 listopada 2018r. – 24 grudnia 2018r. i 25 grudnia 2018r. – 31 stycznia 2019r. wskazując, iż ta, po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego kontynuowała wcześniej podjętą działalność zarobkową w ramach umowy zlecenia. (decyzje – karta 7, 14 akt zasiłkowych).

W. R. (1) wniosła odwołanie od wymienionych decyzji wskazując, iż w rzeczywistości nie podejmowała w okresach objętych decyzjami aktywności w ramach trwającej umowy zlecenia. (k. 3 – 4, 24)

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań oraz o zasądzenie na jego rzecz od przeciwniczki kosztów procesu według norm przepisanych wywodząc jak w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji (k. 16 – 17, 25 – 26)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W okresie 1 lipca 2008r. – 31 października 2018r. W. R. (1) była zatrudniona w ramach stosunku pracy w (...) spółce z o.o. w G..

niesporne, nadto świadectwo pracy – k. 1 akt zasiłkowych, zaświadczenie płatnika składek – k. 2 – 4 akt zasiłkowych

Jednocześnie od 4 kwietnia 2007r. ubezpieczona miała zawartą umowę zlecenia z (...) spółką akcyjną we W. na świadczenie usług pośrednictwa w zawieraniu umów o dochodzenie roszczeń odszkodowawczych. Była to umowa odpłatna, wynagrodzenie miało charakter wyłącznie prowizyjny.

Umowa zlecenia została wypowiedziana przez spółkę - zleceniodawcę w dniu 1 października 2018r. ze skutkiem na dzień 1 grudnia 2018r. zgodnie z określonym w niej dwumiesięcznym okresem wypowiedzenia przewidzianym dla drugiego roku trwania umowy.

Niesporne, nadto umowa zlecenia – k. 58, zaświadczenie (...) S.A. we W. – k. 11, wypowiedzenie – k. 51, przesłuchanie ubezpieczonej (zapis skrócony (k. 59 – 60)

Przez cały okres trwania umowy ubezpieczona była zgłoszona z jej tytułu wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego.

niesporne, nadto dokumentacja zgłoszeniowa – k. 39 – 40

Od 9 sierpnia 2018r. W. R. (1) pozostawała nieprzerwanie niezdolna do pracy. W związku z tą niezdolnością pracodawca, będący jednocześnie płatnikiem świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, wypłacił jej wynagrodzenie chorobowe za okres 9 sierpnia 2018r. – 10 września 2018r. oraz zasiłek chorobowy za okres 11 września 2018r. – 31 października 2018r.

Zwolnienie lekarskie za dalszy okres przekazał zaś organowi rentowemu celem wypłaty świadczenia po ustaniu zatrudnienia.

niesporne, nadto zaświadczenie płatnika składek – k. 2 – 4 akt zasiłkowych

Kolejne zaświadczenia o niezdolności do pracy łącznie za okres do 31 stycznia 2019r. przekazywała organowi już bezpośrednio ubezpieczona.

niesporne, nadto zaświadczenia (...) k. 10, 11 akt zasiłkowych, wnioski o zasiłek – k. 8 – 9 akt zasiłkowych

W okresie wskazanej wyżej niezdolności do pracy ubezpieczona nie wykonywała żadnych czynności wynikających z umowy wiążącej ją z (...) spółką akcyjną we W..

dowód: przesłuchanie ubezpieczonej (zapis skrócony – k. 59 -60), zaświadczenie (...) S.A. we W. – k. 11,

W styczniu 2019r. ubezpieczona wystąpiła do zleceniodawcy o rozwiązanie umowy z dniem 31 października 2018r. w związku ze stanowiskiem organu, iż istnienie umowy skutkuje utratą prawa do zasiłku chorobowego z tytułu zatrudnienia, które ustało. Spółka nie wyraziła na to zgody.

niesporne, nadto korespondencja stron umowy zlecenia – k. 6 – 7, 10, przesłuchanie ubezpieczonej (zapis skrócony – k. 59 -60),

Sąd zważył, co następuje.

Odwołania nie mogły zostać uwzględnione.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został w oparciu o zgromadzone dokumenty i zeznania ubezpieczonej. Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia wiary tym dowodom. Rzetelność i autentyczność dokumentów nie były podważane przez strony i nie budziły wątpliwości, zeznania W. R. (1) korespondowały zaś z dokumentami, a organ rentowy nie naprowadził żadnych dowodów pozostających z nimi w sprzeczności.

Na tle dokonanych ustaleń faktycznych brak było podstaw do przyznania ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego.

W. R. (1) wywodziła prawo do świadczenia objętego zaskarżoną decyzją z tytułu zatrudnienia, które ustało w dniu 31 października 2018r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. 2019.645), zwanej w dalszej części rozważań ustawą zasiłkową zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, przy czym ubezpieczony obowiązkowo (a takim jest pracownik) nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia. Zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego. (art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej)

W. R. (1) stała się niezdolna do pracy jeszcze w okresie zatrudnienia, (gdy posiadała status osoby objętej ubezpieczeniem chorobowym), zaistniały zatem wskazane w art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej ustawowe przesłanki warunkujące uzyskanie przez ubezpieczonej zasiłku chorobowego z tytułu zatrudnienia zarówno za okres trwania niezdolności do pracy przypadający w czasie stosunku pracy jak i po ustaniu tego stosunku.

Ustawodawca wyłączył jednak w pewnych sytuacjach prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia pomimo spełnienia warunków wskazanych w wyżej wymienionych przepisach. Uczynił to w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Zgodnie z wymienionym przepisem zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, m. in. wówczas, gdy osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby (art. 13 ust. 1 pkt 2) . Art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej przewiduje też brak prawa do świadczenia po ustaniu ubezpieczenia chorobowego w przypadku posiadania przez uprawnionego prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy (art. 13 ust. 1 pkt 1), prawa do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, obecnie także rodzicielskiego

świadczenia uzupełniającego (art. 13 ust. 1 pkt 4), podlegania obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników (art. 13 ust. 1 pkt 5) lub niespełnienia przesłanek z art. 4 ust. 1 ustawy (art. 13 ust. 1 pkt 3).

Odpłatna umowa zlecenia, ukierunkowana jest na uzyskanie przychodu, stanowi zatem działalność zarobkową, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. Zleceniobiorcy podlegający obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na swój wniosek mogą dobrowolnie podlegać też ubezpieczeniu chorobowemu (art. 11 ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych /t.j.Dz.U. 2019.300/ zwanej dalej ustawą systemową).

Umowa zlecenia była w związku z ustaniem zatrudnienia w dniu 31 października 2018r. jedynym tytułem ubezpieczenia W. R. (1) od 1 listopada 2018r., stanowiła zatem tytuł do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej. Tym samym stanowiła tytuł podlegania dobrowolnie (w razie stosownego wniosku) ubezpieczeniu chorobowemu.

Kontynuowanie albo podjęcie działalności zarobkowej, o jakim mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, należy rozumieć, zdaniem sądu, nie jako faktyczne, osobiste wykonywanie czynności składających się na działalność zarobkową, ale jako samo istnienie określonej działalności – stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, działalności pozarolniczej etc. Przeciwnie przyjęcie tj. uznanie, iż chodzi o faktyczne wykonywanie przez występującego o zasiłek czynności zarobkowych – pracy, kłóciłoby się z ideą racjonalnego prawodawcy. Gdyby bowiem jedynie faktyczne wykonywanie czynności zarobkowych miało wykluczać prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu innego tytułu ubezpieczenia umieszczenie regulacji art. 13 ust. 1 pkt 2 w ustawie zasiłkowej byłoby zbyt sztywne. Brak prawa do zasiłku chorobowego wynika bowiem w takiej sytuacji z art. 17 ust. 1 tej ustawy. Zgodnie z wymienionym przepisem ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej wynika, iż każdy, kto wykonuje pracę korzystając ze zwolnienia lekarskiego, a zatem i ten, który posiada tytuł ubezpieczenia i ten, którego tytuł ustał, traci prawo do zasiłku chorobowego.

Tutejszemu sądowi znany jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2013r. I UK 19/13, Lex nr 1413492, w którym wyrażono pogląd, iż użycie w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej pojęcia „ubezpieczony” wskazuje, że przepis ten odnosi się jedynie do zasiłku chorobowego wypłacanego w czasie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, a nie po jego ustaniu. Poglądu tego Sąd Rejonowy jednak nie podziela. Rzeczywiście wykładnia językowa przemawiałaby za takim przyjęciem, jej zastosowanie prowadziłoby jednak do niemożliwych do zaakceptowania skutków. Powodowałoby bowiem nieuzasadnione uprzywilejowanie osób po ustaniu tytułu ubezpieczenia (a zatem w istocie podlegających już ochronie tylko w ramach wyjątku) polegające na możliwości podejmowania czynności sprzecznych z istotą zwolnienia lekarskiego bez żadnych negatywnych konsekwencji. Podkreślenia wymaga, iż posługujący się zwrotem „ubezpieczony” art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie wyłącza prawa do zasiłku chorobowego tylko w przypadku wykonywania pracy zarobkowej, ale także w przypadku wykorzystywania zwolnienia niezgodnie z jego celem (przykładami z orzecznictwa są tu udział w wycieczce czy pielgrzymce, wykonywanie remontu domu). Podobnej regulacji nie ma w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej, co przy podzieleniu stanowiska Sądu Najwyższego oznaczałoby, iż osoby po ustaniu zatrudnienia mogą bez żadnych konsekwencji wykorzystywać zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem czynności takie podejmując. Podobnie rzecz ma się w przypadku art. 15 ust. 1 ustawy zasiłkowej przewidującego brak zasiłku w razie spowodowania niezdolności do pracy w wyniku umyślnego przestępstwa czy wykroczenia popełnionego przez ubezpieczonego czy art. 16 tej ustawy przewidującego brak prawa do zasiłku przez pierwszych 5 dni niezdolności do pracy spowodowanej nadużyciem alkoholu. Również w tych przepisach ustawodawca posługuje się zwrotem „ubezpieczony”, a nie np. „osoba występująca o zasiłek”, a podobnych regulacji nie zawiera art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Podobnie rzecz ma się z art. 65 ust. 2 ustawy zasiłkowej dotyczącym przejścia uprawnień do zasiłku w razie śmierci ubezpieczonego, art. 66 ust. 2 dotyczącym zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, art. 68 ust. 1 dotyczącym kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich, art. 59 dotyczącym prawidłowości orzekania o niezdolności do pracy (kontrolowania zasadności zwolnień lekarskich), art. 70 przewidującym regres organu rentowego wobec osoby, która spowodowała niezdolność ubezpieczonego do pracy. Nie sposób przyjąć, by wszystkie wymienione przepisy nie znajdowały zastosowania w sytuacji, gdy do zasiłku jest uprawniona lub występuje

o niego osoba po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Uznać raczej należy, iż dotyczą one wszystkich spełniających przesłanki ustawowe do zasiłku chorobowego. Przyjęcie, iż określenie „ubezpieczony” zawarte w ustawie zasiłkowej dotyczy wyłącznie osoby w okresie podlegania ubezpieczeniu oznaczałoby, iż ustawa ta w ogóle nie reguluje (poza określeniem negatywnych przesłanek w art. 13) uprawnienia do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia osób, które stały się niezdolnymi do pracy po ustaniu tego tytułu. Powołany wcześniej art. 6 ust. 1 tej ustawy przewiduje bowiem prawo do zasiłku chorobowego dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Art. 8 tej ustawy odnosi się natomiast do prawa do zasiłku chorobowego osoby, która stała się niezdolna do pracy już po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Żaden przepis nie przewiduje natomiast odrębnie prawa do zasiłku dla osoby, która utraciła status ubezpieczonego w toku niezdolności do pracy uprawniającej ją jeszcze w okresie zatrudnienia do zasiłku chorobowego. (art. 8 dotyczy wyłącznie okresu pobierania świadczenia a nie statusu pobierającego je). Prawo takiej osoby wywodzi się z art. 6 ust. 1 ustawy, choć ten posługuje się sformułowaniem „ubezpieczony”, a zatem, przy zastosowaniu wyłącznie reguł wykładni językowej dotyczy osoby podlegającej ubezpieczeniu chorobowemu, a tym samym tylko prawa do świadczenia w okresie ubezpieczenia. Mając na uwadze wszystko powyższe uznać należało, iż art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej odnosi się również do uprawnionych do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

Skoro ustawodawca wprowadził w ustawie zasiłkowej odrębną regulację jak w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy, chciał dodatkowo wykluczyć prawo do świadczeń po ustaniu tytułu ubezpieczenia innych jeszcze osób niż faktycznie (osobiście) podejmujące czynności zawodowe. Tym samym przyjęć należy, iż w przepisie tym chodzi o utratę prawa do świadczeń przez osoby, które nawet jeśli nie wykonują czynności zarobkowych faktycznie, to formalnie prowadzą określoną działalność zarobkową np. pozostają w zatrudnieniu, mają zarejestrowaną i niezawieszoną działalność gospodarczą etc. Za takim przyjęciem przemawiają też: użycie w wymienionym przepisie nie zwrotu „wykonuje” jak w art. 17 ust. 1 ustawy, a „podejmuje”, „kontynuuje” i cel wprowadzenia tego przepisu. Prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia to rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej przysługującej co do zasady osobom ubezpieczonym (osobom, które posiadają tytuł ubezpieczenia). Zasiłek chorobowy ma rekompensować okresowy brak dochodu osobie czasowo - bez swojej winy – z uwagi na stan zdrowia pozbawionej możliwości zarobkowania. Osoba nie posiadająca tytułu ubezpieczenia takiego stałego dochodu nie osiąga, jej sytuacja finansowa w czasie choroby nie ulega zatem pogorszeniu. Jeśli jednak niezdolność do pracy pojawia się bezpośrednio po ustaniu tytułu ubezpieczenia, gdy osoba chora nie miała jeszcze realnych możliwości uzyskać nowego tytułu ubezpieczenia, ustawodawca przewiduje zapewnienie jej środków utrzymania w postaci zasiłku chorobowego. Brak podstaw do rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej na osoby, które osiągają dochód z innych źródeł stałych (emerytura, renta z tytułu niezdolności do pracy, zasiłek dla bezrobotnych etc) oraz takich, które mogą otrzymać dochód w postaci zasiłku chorobowego z innego istniejącego tytułu ubezpieczenia albo mogłyby go uzyskać gdyby z tego tytułu przystąpiły do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, czego z własnej woli czy wskutek zaniedbania nie uczyniły.

Wszystko powyższe przemawia za uznaniem, iż art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, jak wcześniej wskazano, znajduje zastosowanie w sytuacji, gdy umowa zlecenia była kontynuowana, nawet gdy występujący o zasiłek osobiście nie podejmował w okresie niezdolności do pracy aktywności zarobkowej. Z tego względu sąd nie podziela poglądów wyrażonych w przedstawionej przez ubezpieczoną opinii prawnej. Powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego wydane w sprawach II UK 51/11 i I UK 13/12 obejmują rozważania dotyczące podlegania ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej i nie sposób na ich podstawie wywodzić braku obowiązku ubezpieczenia społecznego w przypadku trwającej a nie wykonywanej faktycznie z uwagi na chorobę umowy zlecenia.

Jak już nadmieniano, umowa zlecenia stanowiła po 31 października 2018r. obligatoryjny tytuł ubezpieczenia emerytalnego i rentowych i mogła stanowić tytuł ubezpieczenia chorobowego. Zgłoszenie się do takiego rodzaju ubezpieczenia zapewniłoby W. R. (2) świadczenia na czas dalszej choroby. Brak osiągnięcia przez ubezpieczoną z umowy zlecenia dochodów w okresie niezdolności do pracy nie oznacza, że umowa ta nie jest tytułem ubezpieczenia. To samo trwanie umowy, a nie osiągnięcie z niej dochodów czy jej wykonywanie warunkuje podleganie ubezpieczeniom społecznym (art. 13 pkt 2 ustawy systemowej). Brak dochodów oznacza jedynie nieodprowadzanie za dany okres składek na ubezpieczenie społeczne.

Nieosiąganie dochodów nie oznaczałoby braku prawa do zasiłku chorobowego z tytułu zlecenia. Odpowiednio zastosowanie znalazłby bowiem art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej odwołujący się do przychodów innych ubezpieczonych z podobnymi umowami zawartymi u tego samego płatnika składek.

Mając na uwadze powyższe sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.

Orzeczenie o kosztach wydano na podstawie art. 102 k.p.c. W ocenie sądu w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek przemawiający za odstąpieniem od obciążania ubezpieczonej kosztami procesu. W. R. (1) przez okres objęty decyzjami w istocie pozostawała bez środków utrzymania, co stanowiło dla niej dużą dotkliwość. Nadto orzecznictwo sądowe w takich jak ta sprawach nie jest jednolite, co mogło upewniać ubezpieczoną o celowości wniesienia odwołania. Okoliczności te, przy uwzględnieniu niewielkiego, z uwagi na rodzaj sprawy i jedną tylko rozprawę, nakładu pracy zawodowego pełnomocnika będącego pracownikiem organu, przemawiało za nieobciążaniem odwołującej się kosztami procesu.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować (bez udziału asystenta),
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonej z pouczeniem o apelacji oraz pełn. organu
3. Z pismami lub za 21 dni